

amb l'ieur. comú UPO- 'sota', 'avall' (cèlt. UO-), ampliat VO-LO-.

D'aquí, doncs, una hipòtesi, si més no, versemblant, que el nom repetit *Volquera* surti de VOLO-CARIA 'les roques (o 'la rocassa') del rost'; car és una descripció justa de la topografia del Bolquera cerdà —cap de la rosta y penyalosa vall del «rio Bolcharia»—; i aplicable als altres, que també designen llocs pendents: una «coma», un «clot», un «torrent» com els d'aquell *rio*, o els altres situats a la fragosa zona dels Aspres i del peu del Canigó. En el resum hem vist que, en els segles inicials, la grafia en *Vo-* és tant o més freqüent que amb *Bo-*, però d'altra banda els nombrosos casos on *v-* seguida de *o*, es tornà *b-*, com *bolcar* < VOLVICARE, *bolta/volta*, *vogir/bogir*, ens lleven tot escrúpol per aquesta banda. I fins la variant minoritària *Bolquera* s'explica així tractant-se d'un compost *VOLOCARIA, soldat ja en temps pre-romà o proto-romànic.

Resta base i combinació hipotètica. Convé, però, tenir-hi molt en compte l'altre parònim, que vaig posar de relleu en el meu article de *Btr. z. Nfg.* 1973, 267-69, enmig dels espessos celtismes de l'Alt Llenquadoc, en el Sud de l'Aude: «in ripa de flumine Atace, in valle Bolicarnea» a. 954, «in loco ubi dicunt Bolicarnea» 898, després *Bollecarme*, 1045, *Volcarnie* 1639, *Valcarne* S. XVII; veg. les cites que hi dono segons Sabarthès i *HistLgd.*, ara també precisades per Ponsich (*Top.* 179).

Doncs aquí també tenim VOLOCAR- i com sigui que es tracta d'una vall intermèdia entre Atsat i Quilhan, situada només 35 k. al NE. de *Bolquera*, això també li aporta confirmació geogràfica. Però també n'aporta una de més preciosa encara, a tot el conjunt d'aquesta etimologia cèltica. Car el cèltic insular, en totes les seves branques (irl., ky., bretó i còrnic) ens presenta l'arrel CAR- comuna amb *quer* CARIO, amplificada en la forma KARN-, amb el sentit de 'munt de rocs' o 'sepulcre en la roca', tal com es perpetuà en l'irl. ant., ky. i bret. *carn* «Steinhügel, Steingrab» (Pok., *IEW*, 532), «prominence», «heap of stones» (R. Williams, *Lexicon Cornu-Britannicum*, s.v.), d'on l'angl. *cairn* «a heap of stones, raised for a memorial, a land mark etc.».

En el nom d'aquesta vall de l'alt Aude, també en rondada de penyes, tenim, doncs, el VOLOCARN-EA, paral·lel al nom de *Bolquera* (si bé modificat avui com *Valcarne*, perquè és una vall).³ I això aporta una tranquil·litzadora confirmació de l'etimologia dels *Bolquera* cerdans i rossellonesos.

Acompanyant *Bol(e)carnia* potser podríem afegir-hi un nom de l'Alt Arieja: *Cap de la Tose d'Encarniès*, tossal situat cap amunt de la vall del riu Aston (afl. de l'Arieja): al Sud de Les Cabannes, uns 35 k. de *Bolquera* i a uns 54 de *Bolicarnea*; més dubtós en el detall: potser Olc- > Enc-? Potser format amb el prefix cèltic ANDE- (*Top. Hesp.* II, 79)?

No descartem sense examen altres semblances. Considerable, amb el nom d'una població gallo-romana

VULCHALO, -ONIS, que Ciceró esmentà (*Pro Fonteio* IX [5], 19) com una població de la «Narbonensis». No identificada gens segurament: s'ha suggerit *Bouchalon*. dept. Loire, potser perquè va citada junt amb un *Orodunum* que podria ser *Gourdon*, en el dept. Lot, però els altres acompanyants són molt més al Sud: *Tolosa*, un *Elesium* ignot, i dos llocs de l'Aude: *Narbona* i *Bram*, cosa que invitaria a pensar si es podria posar a la *Vallis Bolcarne*, -*carnia*; no es pot negar rotundament, i tampoc llavors no seria objecció clara a l'etimologia cèltica VOLO-CAR-, ja que les diferències VO-/VU- i -R-/L- no serien obstacles sense pont concebible. Tot deixant-ho assenyalat i amb la resposta en escèptic suspens; car també la semblança amb *Bouchalon* (que ens duria en altres direccions etimològiques) és atractiva lingüísticament, sigui que fos el mateix lloc o un homònim paral·lel.

Assenyalo ara altres pistes etimològiques, que he examinat per a *Bolquera*. Tant de les que es poden refutar sense escrúpol com de les més o menys sostenibles, sempre convé fer-ho en tots els problemes toponomàstics, si més no per evitar futurs tempteigs desorientats, o per ajudar a la tasca futura de col·legues que no quedin convençuts.

Hi ha semblança amb uns NPP germànics: sigui un *Burkhari* (*Burg* + *-hari*, Först. 349), sigui WULFGAR, que deu ser l'ètimon del nom del bisbe de Beziers *Wulfegarius* (a. 788, *Gallia Christiana* VI, p. 2); aquest ens temptaria per la proximitat geogràfica, i encara* que el resultat de -GAR no seria -er, -era català, es podria suposar que el -garius documentat no sigui una mera llatinització gràfica sinó atenció real al sufix romànic -ARIUS; tanmateix fonèticament no lliguen amb *Bolquera* la -g- de -GAR amb la *q* del NL, ni WU-germànic podia donar *Bo-* sinó *Go-. Per a partir de BURKHARI hauríem d'admetre dissimilació de les *r-r* i tampoc aquest detall ni la manca d'explicació de la variant antiga *Volquera/Volquera* no recomanen aquesta variant de l'etimologia antroponímica, que en l'una o en l'altra variant restaria sempre sense justificació històrica o local, i fóra inaplicable a *Bolicarnea*.

Podríem insistir en una etimologia iberobasca? També llavors hauríem de prescindir, en tot cas, del lligam amb *Bolicarnea*, tan convincent. Per a *Bolquera* podríem pensar en alguna arrel basca. D'una banda bc. *malkar* «terreno muy costanero, infructífero y escabroso», tenint en compte la freqüent confusió de *m-* i *b-* en basc; o d'altra banda *molko* «racimo», amb variant *morko* id. (i derivats *morkol* «mazorca», *morkots* «erizo», *molto*, -*txo* «montón, grupo» i altres): en això ens acostaríem un poc més a *Bolquera*, per la vocal, però restaria *m-*, i el significat no es presta gaire; si almenys aquest mot es pogués lligar amb l'altre, dins el basc çes compensarien els dos defectes recíprocament?, però com que no és així, crec que també aquest intent de salvar la idea del basquisme s'ha de deixar córrer, més que més no estant recolzat en el caràcter poc basc (sinó cèltic) de *quera* i no essent compatible amb l'explicació de *Bolicarnea*.